

9. Біленчук П.Д. Степан Гук – вчений? правознавець, лікар, меценат: до 105- річчя з дня народження: Монографія / П.Д. Біленчук, В.М Чисніков, Г.О. Стрілець, Я.О. Береський / За ред. П.Д. Біленчука. - К.: УкрДГРІ, 2017. - 92 с.

10. Криміналістичне дослідження об'єктів інтелектуальної власності. Курс лекцій. – Хмельницький: ХмЦНП, 2012. -264 с.

11. Біленчук П.Д. Криміналістичний системний аналіз: культурні цінності, інтелектуальна власність, соціально-комунікаційна індустрія, міжнародне співробітництво / П.Д. Біленчук, О.О. Шульга. Навчальний посібник. – Київ.: КНУ, 2013. - 52 с.

12. Біленчук П.Д. Особливості фіксації ходу і результатів процесуальних дій при розслідуванні окремих видів злочинів: інтелектуальна власність, культурні цінності, соціально-комунікаційна індустрія, міжнародне співробітництво / П.Д. Біленчук// Криміналістика. Кредитно-модульний курс: підручник.- 4-те вид., змін., доповн., і допр.- Київ: ВД «Дакор», 2014. - С. 457 – 462.

13. Біленчук П.Д. Стратегія інноваційної комунікації в сучасному цифровому світі: правове, наукове й ресурсне забезпечення / П.Д. Біленчук // Юридичний Вісник України, 2018.-№7. –с.14-15.

14. Біленчук П.Д. Електронний мультимедійний підручник «Криміналістика» / П.Д. Біленчук, В.І. Перкін та ін. – Україна. МОН України. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №26286 від 31.10.2008. – 300с.

15. Біленчук П.Д. Судове експертознавство інтелектуальної власності: доктринальні засади / П.Д. Біленчук, М.С. Сухоруков, Є.Ю. Філіпова // Актуальні питання кримінального права, кримінального судочинства та кримінології, з нагоди 280-річниці з дня народження Чезаре Беккарія: Матеріали Регіональної науково-практичної конференції. – К.: ДУІТ, 2018. – С. 62-65.

УДК 342.95

Вербіцька М. В.

адвокат, к.ю.н., доц., доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Тернопільський національний економічний університет

Росоляк О. Б.

к.ю.н., доц., доцент кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Тернопільський національний економічний університет

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ

Розвиток науки адміністративного права невпинно йде вперед, вдосконалюючи правові інститути, механізми реалізації правових норм тощо. Оскільки потреби громадян зростають, повинна зростати і якість отримання та задоволення цих потреб, що є особливо актуальним в умовах низького рівня довіри людей до інститутів влади. «Адміністративне право має

захищати громадянина в його правах від дій органів публічної адміністрації, але водночас унормувати публічну адміністрацію так, щоб вона могла ефективно виконувати свої завдання» [5]. А основним завданням влади є забезпечення інтересів населення та захист їхніх прав. Розвиток та вдосконалення інституту адміністративної процедури надасть можливість фізичним та юридичним особам удосконалити якість надання їм органами публічної адміністрації різноманітних послуг, сприятиме реалізації їхніх прав в адміністративній сфері, а також дозволить краще організувати співпрацю приватних осіб з органами публічної влади.

Питання щодо поняття адміністративної процедури та визначення її місця в системі адміністративного права є досить дискусійним у наукових колах. Наприклад, О. Миколенко розглядає адміністративну процедуру як врегульовану адміністративно-процедурними нормами послідовність дій суб'єктів нормотворчої і правозастосовної діяльності структурованих відповідними процедурними відносинами щодо прийняття нормативно-правових актів управління та вирішення адміністративних справ [2]. Ю. Фролов визначає адміністративну процедуру як встановлений адміністративно-процесуальними нормами порядок розгляду та вирішення органами виконавчої влади та місцевого самоврядування індивідуальних адміністративних справ. До основних ознак, які характеризують поняття «адміністративна процедура» автор відносить наступні: публічний характер та особливий суб'єктний склад (адміністративна процедура здійснюється в публічній сфері та безпосередньо пов'язана із діяльністю органів публічної адміністрації і супроводжується використанням ними відповідних владних повноважень з урахуванням публічних інтересів), нормативний характер (адміністративна процедура врегульована адміністративно-правовими нормами, які чітко регламентують діяльність уповноважених органів та посадових осіб), індивідуальний характер (прийняте у справі рішення стосується конкретних фізичних або юридичних осіб, що перебувають у стосунках з органами публічної адміністрації), безспірний характер (предметом адміністративної процедури є індивідуальні адміністративні справи, в яких не вирішуються суперечки і не розглядаються скарги осіб на дії та рішення публічної адміністрації), стадійний характер (передбачає послідовну реалізацію декількох стадій за умови, що кожен наступний етап має свою відправною точкою правовий результат попереднього етапу), особлива спрямованість (адміністративна процедура не має своїм результатом застосування примусових заходів, її мета полягає у забезпеченні реалізації прав або обов'язків певного суб'єкту правовідносин у сфері державного управління, адміністративна процедура завершується прийняттям відповідного нормативного акту обов'язкового для виконання [4, с. 696].

Якщо звернутись до зарубіжного досвіду, зокрема німецького, то проф. Е. Шмідт-Ассманн під адміністративною процедурою розуміє планово-структуровані заходи з отримання інформації й опрацювання інформації, що відбуваються у сфері відповідальності носія публічної адміністрації. Також науковець включає в адміністративні процедури процедуру прийняття рішень, процедуру надання реальних послуг та процедуру кооперативного врівноваження інтересів (при яких відповідальність за дотримання процедури покладається не тільки на публічну адміністрацію, а й на приватних осіб-учасників – прим. авт.) [5, с. 350-351]. Також автор

наголошує на важливій ролі адміністративних процедур для адміністративно-правового мислення: «по-перше, вони є конкретними заходами, а по-друге, вони є зразками врегулювання» [5, с. 351].

Суттєвою проблемою, яка стримує розвиток досліджуваного інституту, є відсутність правового акту, який би впорядкував всі адміністративно-процедурні питання. Основні положення, що регламентують адміністративну процедуру, закріплені в Конституції України. Так, ст. 19 встановлює, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Ця норма Основного Закону окреслює принципові засади відносин державних органів із приватними особами. Значення Конституції України полягає в тому, що всі інші законодавчі акти мають відповідати її положенням, а в іншому випадку будуть визнані неконституційними. Зasadничою нормою адміністративної процедури слід вважати ст. 40 Конституції України: «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк»[1, с. 14].

Наразі є лише проект адміністративно-процедурного кодексу 2012 року, згідно з яким адміністративна процедура – визначений законодавством порядок адміністративного провадження; а адміністративне провадження визначене як сукупність послідовно вчинюваних адміністративним органом процедурних дій і прийнятих процедурних рішень з розгляду та вирішення адміністративної справи, що завершується прийняттям адміністративного акта і його виконанням [3]. З цього можна зробити висновок, що проект кодексу визначає адміністративну процедуру як сукупність дій органу публічної адміністрації, що має наслідком прийняття відповідного акту, а також включає в себе стадію виконання цього рішення. Вважаємо, що це визначення варто до прийняття згаданого проекту доопрацювати, виключивши з нього «виконання адміністративного акту».

З огляду на наведене, можна резюмувати, що прийняття або ж Адміністративного процедурного кодексу, або ж Закону про адміністративну процедуру є нагальним питанням. Це дало б змогу уніфікувати та спростити ряд адміністративних послуг, які надаються органами публічної влади, зробити їхню роботу «прозорішою», що, своєю чергою, підняло б рівень довіри до діяльності публічної адміністрації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Адміністративна процедура : конспект лекцій / І. В. Бойко, О. Т. Зима, О. М. Соловійова; за заг. ред. І. В. Бойко. – Харків : Право, 2017. – 132 с.*
2. *Миколенко О. І. Місце адміністративного процедурного права в системі юридичних знань та системі права України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право / О. І. Миколенко. – Запоріжжя, 2011 – 40 с.*

3. Проект адміністративно-процедурного кодексу України від 03.12.2012 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=44893

4. Фролов Ю. М. Адміністративні процедури: зміст та особливості// Форум права. – 2013. – №3. – С. 692-698.

5. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / Ебергард Шмідт-Ассманн; [пер. з нім. Г.Рижков, І. Сойко, А. Баканов]; відп. ред. О. Сироїд. – [2-ге вид., перероблене і доповнене]. – К.: «К.І.С.», 2009. – 552 с.

УДК 342.9

Hnasevych I.

*Doctorate student at the Department of International Public Law,
Jagiellonian University*

INTERNATIONAL RESPONSIBILITY FOR INTERNAL DISPLACEMENT: A CONTRADICTION IN TERMS?

The phenomenon of internal displacement may not be recognized as a new type of migratory movements. Nevertheless, the long history of people being displaced from their homes is characterized by a rather low attention to the movements within the borders of the same country. However, it should be noted that the scale of migration and displacement has significantly augmented during the past decade. It is hard to name the exact number of internally displaced persons (hereinafter IDPs) in the world, given the complications arising from identification of IDPs in urban areas, but the comparison is usually made to the number of refugees, which is resulting in the IDPs that outnumber the refugees by approximately two and a half times.

The causes for displacement and migration are numerous and currently are being vividly discussed both by practitioners and in academia. For the hereby thesis it would be appropriate to accept the theory of migration-displacement nexus, which states on the position, that the clear distinction between the economic, political or climate displacement is not possible to set in the current reality [7, 3]. The only group of the displaced persons, that has an international legal framework are refugees. The 1951 Refugee Convention and 1967 Protocol relating to the status of refugees contain a clear definition of person entitled to obtain a refugee status. Unlike, refugees, the IDPs have no binding international legal framework that would provide a clear definition and instruments of protection of IDPs rights and responsibility for their violation. Therefore, given the limited capacity of the hereby thesis, only the issue of international responsibility for internal displacement will be discussed.

The importance of the topic is also justified by the record number of IDPs not only in the world, but also in Europe. While Africa became a pioneer in adopting a binding legal instrument African Union Convention for the Protection and Assistance of Internally Displaced Persons in Africa (Kampala Convention),